



Turfa läser om Pippi Långstrump

Foto: Catrin Ormestad

## ”Böcker gör barn smarta och självständiga”

**De glada färgerna** i regnbågen som välver sig över dörren till läsestugan i Abu Dis har kanske blekts med åren, men skratten som klingar i gränderna har inte förlorat sin friskhet. Skolornas förmiddagspass har slutat och nu kommer barnen tumlande in genom dörrarna. Några rusar direkt till konstrummet för att rita och måla, andra sätter sig vid datorerna. De äldsta går uppför trappan där det hålls kurser i journalistik och de yngsta börjar klänga i redskapen på lekplatsen. Men många barn stannar i läserummet. I bokhyllorna finns allt från svenska barnböcker i arabisk översättning, bland andra Sven Nordqvists böcker om katten Findus och det mesta av Astrid Lindgren, till läroböcker och arabiska klassiker.

**Nihab Halabi, 9**, håller sin lillebror Mohi i handen. De kommer hit nästan varje dag för att leka och läsa böcker, men i dag har de stannat för länge och eftersom de har bråttom hem hinner hon bara förklara att hon gillar berättelser om ormar och sjöodjur – trots att de är lite läskiga – innan de med andan i halsen springer iväg.

Omar Khalid, 11, har däremot tid att prata. Han kommer hit ungefär varannan dag, berättar han. Han tar del i nästan

alla aktiviteterna i centret: datorerna, konstrummet, journalistutbildningen. Och han läser förstås böcker. En som gjorde särskilt starkt intryck på honom handlade om en grönsak som växer under jorden... Tolken Taha hejdar sig, vet inte hur han ska översätta grönsaken. Ett ögonblicks förvirring, tills centrets chef och grundare Ali Ayad griper in:

– En sådan där röd som man lägger i sallader...

Rödbetor?

Ali knäpper med fingrarna.

– Rädisor!

Omar ser lättad ut. Han kan fortsätta med sin historia.

– Rädisan i den här boken är jättestor. Först är det bara en man som försöker dra upp den, men han klarar det inte ensam så han ropar på hjälp. Då kommer en av hans vänner men de får inte heller upp den, så då kommer det ännu fler och till slut lyckas de dra upp rädisan.

Omar ler belåtet. Som om han själv var med om att rycka upp den motspänstiga rädisan.

– Den här berättelsen lär folk att arbeta tillsammans och hjälpa varandra, förklarar han allvarligt.

Det är ett viktigt budskap för alla människor, men särskilt för

## Abu Dis

palestinierna, tycker Omar som gärna själv skriver berättelser. Den senaste handlade om ett annat ämne som är viktigt för palestinierna: vatten.

**Omars kompis Malik Khalid, 13**, har en tuff huva neddragen över ögonen men ser ändå att läsa. Han kommer också hit för att lära sig saker, men hans läsning är mer målmedveten än Omars: han har bestämt sig för att bli ingenjör, och om man ska kunna bli det måste man läsa böcker. Därför använder han eftermiddagarna i läsestugan till att plugga matte och annat som kan hjälpa honom i skolan.

Sara Muhammed, 12, vet också att det är viktigt att läsa. Hon ska bli advokat när hon blir stor.

– Jag hoppas att de kan hjälpa mig i framtiden, säger hon allvarligt och ler blygt. De hjälper en att förstå saker och lära sig om livet.

Saras föräldrar tycker likadant, därför uppmuntrar de henne att gå till läsestugan. De tycker att det är bra att hon är där på sin fritid eftersom hon utvecklas och lär sig saker, berättar Sara. Dessutom är det en trygg plats för barnen att vara på. Det händer att israeliska soldater kommer till Abu Dis. Sara har bland annat deltagit i workshops i journalistik och varit med på studieresor som ordnats av centret. Men för det mesta sitter hon förstås i läserummet. Och där trivs hon bäst.

– Böcker gör barn smarta och självständiga och får dem att lita på sig själva.

En bok som gjort särskilt starkt intryck på henne var Pippi Långstrump.

– Hon var en vild flicka, men när hon träffade snälla pojkar och flickor (Tommy och Annika) lärde hon sig bra saker av dem.

**Turfa Khaled, 9**, tycker också om att läsa böcker om egensinniga flickor. Hon sitter och bläddrar i en bok om Lotta på Bråkmakargatan som på arabiska heter Laila. Den handlar

om hur Lotta bestämmer sig för att flytta hemifrån, berättar Turfa. Granntanten låter henne bo hos henne, i utbyte mot att hon städar lite.

Turfa gillar att Lotta gör vad hon vill, men själv är hon inte någon vild flicka, försäkrar hon. Och hon har inga planer på att flytta hemifrån? Turfa skakar eftertryckligt på huvudet och ser lite förskräckt ut. Hon gillar sin mamma. I framtiden vill hon bli barnläkare.

Hur många böcker måste man läsa för att bli läkare?

– Alldeles för många... suckar hon.

Hundra?

– Fler, tror Turfa. Men det skrämmer henne inte.

Turfa är inte den enda i läsestugan som gillar Lotta på Bråkmakargatan. Böckerna om henne är en stor succé: alla flickorna i Abu Dis vill läsa om den busiga Laila. Utom Fidar Halabi, 8, som föredrar berättelser om örnar. Hon har just läst en som handlade om en herde som var ute och vallade sina får när han mötte – just det, en örn. Men i stället för att döda fåren



Foto: Catrin Ormestad

Tjejerna i Abu Dis gillar berättelser om vilda flickor



Foto: Catrin Ormestad



Malik har bestämt sig för att bli ingenjör, därför kommer han till läsestugan för att plugga



Foto: Catrin Ormestad

Ahud är volontär på centret och jobbar framför allt med journalistkurserna

blev örnen vän med herden. Vilket var tur för örnen, för när en jägare kom för att skjuta honom räddades han av herden. Ännu en saga om samarbete och vänskap som uppskattas av barnen i Abu Dis.

– Den handlar också om att man ska vara snäll mot djuren, påpekar Fidar. Det är viktigt.

Hemma har hon flera: en häst, en get och duvor.

– Men Turfa har en kamel, påpekar Sara och Turfa nickar stolt.

**Ahud Badem, 19**, slår sig ned vid bordet då flickorna tar upp sina böcker och börjar läsa. Hon är en av centrets många volontärer. Hon arbetar framför allt med barnen på journalistkurserna, men undervisar också i engelska och matte och hjälper till i läserummet. Hon har kommit hit sedan hon var fyra år gammal och vet hur viktigt det är att det finns en plats som den här i Abu Dis.

– När jag var liten älskade jag att läsa böcker och fantisera, och jag drömde om att lära mig engelska, berättar hon – på engelska, för Ahud har fortsatt att läsa och studera.

Hon går nu juridiklinjen på universitetet och utbildar sig till advokat. Trots att mycket av hennes tid går åt till kursböckerna ser hon fortfarande till att läsa skönlitteratur, till exempel Shakespeare på originalspråk.

**Ali Ayad är** stolt över barnen och ungdomarna på centret, och allt de gör för att skapa en framtid åt sig själva trots alla svårigheter de möter.

– Det är svårt att se framåt när det finns en mur som skymmer sikten, påpekar han ironiskt.

Men Ali har inga planer på att ge upp.

– Jag har fått höra många gånger att nu är det slut, men vi kämpar fortfarande. Jag har ingen rätt att ge upp – det skulle vara som att sluta läsa.

Det är också det som är läsestugans största framgång, enligt Ali: det faktum att den fortfarande finns kvar.

– Den här platsen har blivit en del av barnens liv. De vet att vi inte sviker dem. Tyvärr är det något som palestinierna fått uppleva alltför många gånger. Men vi finns här.

Går det att kämpa mot ockupationen med böcker?

Ali tvekar inte.

– Ja. De öppnar nya horisonter, visar barnen andra vägar. Jag har aldrig varit en våldsam person och jag vet att det finns olika sätt att göra motstånd. Ett är genom utbildning, att förbättra sig själv.

**Catrin Ormestad**